

Oponentní posudek diplomové práce Tomáše Bartáka **Hledání vhodného institucionálního uspořádání politiky vědy a výzkumu pohledem zainteresovaných aktérů.**

Rád bych svůj posudek otevřel uvedením hned několika pozitiv předložené práce.

Potěšila mne volba problematiky, která je v aktuálním odborném diskursu nesporně opomíjená. Možná i proto, že je, jak autor v textu sám uvádí, složitá a běžnými výzkumnými nástroji jen obtížně uchopitelná.

Při jejím studiu jsem byl potěšen i analytickými soudy (upozornění na roztržitost systému, absence strategické složky řízení), byť jsou podmíněny autorem uváděnými omezeními výzkumu, které přesahují množinu otázek vymezenou po prvním kole jeho empirického šetření.

Předností práce je i (až na malé výjimky) obsahově i jazykově kultivované vyjadřování.

Nemohu se ovšem vyhnout také několika kritickým pohledům.

Problematika řízení a správy vědy a výzkumu na národní úrovni je natolik komplikovaná, že její omezení na vztahy a interakce vyššího počtu aktérů, temperovaná uplatněním konceptu legitimacy, mi na úrovni diplomové práce připadá kusé.

Zkoumané institucionální uspořádání má také svoji historii. Bez jejího alespoň letného postihu lze mnohé dílčí poznatky jen obtížně a hodnověrně zasadit do obecnějšího výkladového rámce. Přitom některé v textu zmíněné návrhy změn způsobu výběru a složení členů Rady pro výzkum, vývoj a inovace jakoby replikují stav, který doprovázel vznik a vývoj tehdejší Rady pro výzkum a vývoj až do roku 2004.¹

Další deficit vnímám v jen povrchní analýze právního rámce fungování stávající podoby uspořádání. Například charakteristika postavení Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy se autorovi vešla do jediné věty. Podobně letmo jsou zmíněny resortní kompetence, které se v textu omezují jen na MŠMT, Ministerstvo zdravotnictví a Ministerstvo průmyslu a obchodu. Opominuty jsou další resorty s kompetencí za financování institucionální i účelové podpory VaV – z těch významnějších ministerstva zemědělství, vnitra nebo životního prostředí, a z těch pohříchu jen symbolicky dotovaných Ministerstvo práce a sociálních věcí.

---

¹ Blíže viz text Stručná historie RVVI, viz <https://vedavyzkum.cz/politika-vyzkumu-a-vyvoje/politika-vyzkumu-a-vyvoje/strucna-historie-rady-pro-vyzkum-vyvoj-a-inovace>

Jak probleskuje v komentářích k výsledkům obou kol empirických šetření, zvolená teoretická východiska ponechala stranou pro analýzu interakcí podstatný aspekt zájmů a moci aktérů. Zjednodušeně řečeno, bez posunu od analýzy názorů k analýze zájmů a k jejich mocenskému uplatnění se v policy analysis daleko nedostaneme.

Sériová aplikace metody „dvojrozhovoru“ a metody Delphi je zajímavá. I jen metodologicky orientovaného čtenáře by ale zajímalo, jaké bylo složení skutečně participujících 24 účastníků (z 54) v prvním kole a 11 účastníků (z 54) ve druhém kole podle šesti oblastí jejich působení (viz s. 31). Uvedení celkového počtu zúčastněných z té které instituce bez uvedení jmen by anonymitu jednotlivých účastníků neohrozilo. V práci ji však autor uplatňuje v tak absolutní podobě, že tím zbytečně ochuzuje práci o potenciálně zajímavé poznatky o vazbě anonymními účastníky preferovaných institucionálních (ne)řešení na jejich institucionální afiliaci.

Pohled na seznam všech osmnácti položek odborné literatury odhalí, že student pracoval pouze se třemi tituly české provenience - a u těch bez věcné vazby na meritorní problematiku. To považuji za další ze slabých míst posuzované práce. Schází mi i inspirace, kterou bylo možno čerpat z v minulosti publikovaných studií o problémech českého systému řízení vědy a výzkumu, zpracovaných ve spolupráci českých a zahraničních odborníků.

K rozpravě nabízím otázku: „Jak byste **teoreticky** uchopil proces legitimizace politiky vědy a výzkumu ve vztahu k zájmům participujících aktérů?“

Práci doporučuji přijmout a podle výsledku rozpravy hodnotit v alternativě C nebo D.

Prof. PhDr. Martin Potůček, CSc. MSc.

Praha, 27. 5. 2023